

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. Könyvkereskedése.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Egy figyelemre- méltó szempont.

Egy tekintélyes szaklap, a Városi Szemle hasábjain olvassuk: Gondolt-e Baja már valaha arra az istenáldotta szerencsés fekvésére, melyen ipar és kereskedelem szempontjából van? Halottunk-e már valaha arról, hogy kihasználni igyekezett volna a nevezett szempontból nagy jövőre való predestinációját — az ország szívében, a Balkán közvetlen közelében, vasuti fővágány és nagy folyam mellett? Az író tagadja, de csak félig van igaza. Gondolni sokszor gondoltunk rá, csak kihasználni őszintén nem igyekezünk.

Mielőtt írásba fognánk egy-egy gondolatunk közlésére, mindig körül szoktunk nézni, hogy is csinálják másutt. Csakis ez alapon s ezután bátorzkodunk néha-néha egy-egy megjegyzést tenni a személyeket teljes tiszteletben tartván csak a közjó érdekében, még ha fáj is.

Nem egy polgártársunk hibául rója fel nekünk, hogy Baját mindig fejlett városokhoz mérjük s hogy az itteni eljárást mindig előrehaladt stádiumban lévő városok eljárásmódjával hasonlítjuk össze s értékeljük. Azt kívánják, hogy ne Temesvár, Győr, Pozsony. Kassa stb. városok intézkedéseiről s intézményeiről beszéljünk, mikor Baján szeretnénk segíteni látni, hanem azokat a városokat tartsuk szem előtt, melyek velünk egyenlőek. — Majdnem biztosra vehetjük azonban, hogy füstbe megy azon szülő terve s reménye, ki bukott deákját csak az elégségesekkel átcsuszott igyekezetére s törekvésére buzdítja. A nagy emberek s a nagyszabású intézmények mindig ideálok után fejlődtek nagyokká s ne feledjük, mind, de mind kezdett fejlődni. A dusan terített asztal csak az ó-korban pottyant az égből s ez is csak egyszer. Ez is csoda volt, a mai ember nem igen hisz a csodában. Ha mi bajjaink őszintén s komolyan ki akarunk evickélni abból a rettenetes hinárból, melybe jutottunk, úgy vezérlő csillagaink csakis a modern hazai nagy váro-

sok lehetnek s elsősorban azok, melyek helyzetünknel s egykori kezdetleges körülményeinknél fogva legközelebb állanak hozzánk.

Aki nem rösteli a fáradságot s tekint Temesvárnak mult évi évkönyvébe, az nem ütközik meg azon az állításunkon, hogy volt idő, nem is olyan régen, amidőn Baja szerencsésebb, gazdagabb, sőt minden tekintetben kedvezőbb és előnyösebb helyen és helyzetben volt, mint Temesvár. S alig hatvan év után ég és föld a különbség közöttünk a mi rovásunkra. A kolostor nem teszi szentté az embert, hanem megfordítva. A nagy várost is csak erős akarat, fáradhatatlan munka, életre való spekuláció és utánjárás, vagyis számtalan akadály elhárítása, vagyis nagy emberek teszik azzá. A bizni tudó lélek az elégtelenség érzetére a külön élet vágyának erős reakciójával felel. Nem merül ki abban, hogy konstalálja, az elégtelenséget, hogy szenved alatta, hanem a nagy célok hite egy külön, egy jobb élet reményét kelti föl s ez tud nagyot alkotni.

Baja jövője nem az agrikulturn város, Baja jövője, minden dadogás ellenére is, az ipar, a gyárváros, t. i. ha le nem késünk. Elhibázott s kárba vesztett minden lépés, ha nem e célt szolgálja, ha nem e célhoz visz közelebb. Főlöskéges cáfolnom e helyen a gazdasági liberalizmus egyoldalú doktrínáját, ha valaki Bajára applikálná. Németországnak a mienkhez hasonló körülmények között vele szemben elfoglalt álláspontja kézzelfoghatóan konstatálja helytelen voltát.

Örömmel jegyeztük meg tehát magunknak a mult közgyűlésből elsősorban azt a pontot, mely városi vezetőségünk érdemére föltétlenül külön is hangsúlyozandó, hogy szívesen hozott áldozatot egy gyár létesítésére egy-két önző közbeszólás ellenére is. Nem x. y. gyáros érdekében dicsérjük az illetékes intéző kör helyes eljárását, hanem a feltétlenül helyes elvért. A vezetőséghez tartozik a vállalkozók megválasztása s a feltételek megállapítása, hogy a város népét áldozata árán csálók be ne csapják. De ha emberre

akadtunk, áldozunk szívesen, csalogasunk ügyesen, ne legyünk szűkkeblűek és bizalmatlanok. Nagyszerű precedens ez eljárás, bár sok követné! Nem eredetiség ez, másutt régen megelőztek bennünket s többet is tettek ily irányban. Nem vagyunk azért türelmetlenek s gáncs sem akar lenni az utóbbi állításunk, csak buzdítás a helyes uton való tovább haladásra. Helyes az ut, Temesvár példája igazolja, lássuk röviden gyárpolitikáját.

Delta.

Március 15.

Megemlékezzél róla, hogy ünnepeket szentelj, — mondja az Ur parancsa. És mi ezen parancsnak teszünk eleget, mikor évről-évre megünnepeljük azt a szent napot, amikor az eltiprott szabadság kibontotta lobogóját, amelyre a Honszerelem volt írva és Kossuth nagy lelke betöltötte a nagy palotákat és harcba hívta a kunyhók elnyomott lakóit: A hazáért és a szabadságért. És oly jól esik összegyűlni, egyesíteni érzelmeinket annak a nagy napnak az évfordulóján, amelyen a nemzet a föltámadásban való törhetlen hittel, bizva jogainak igazságában: fegyvert ragadott, hogy kiépitse a szabad, a független, a boldog nemzeti állam szentegyházát. Baja város hazafias közönsége ezidén is, — hiven a tradíciókhoz — nagy lelkesedéssel ülte meg az ünnepet és leróta háláját és kegyeletét a harcok hősei és vértanui iránt.

Dél előtt 9 órakor ünnepi mise volt, amelyet Vojnits Dániel apátplébános fényes asszisztálással celebrált. A tanítóképző ének-zenekara Filkének G-dur miséjét adta elő, amelynek egyik betétjét Riszner Edéné énekelte klasszikus művészettel. A várost dr. Hegedüs Aladár polgármester képviselte és az ipartestület, Polgári olvasóegylet testületileg vett részt a szentmisén. Mise után megkezdődött a hazafias ünnepségek hosszú sorozata, amelyekről alább részletesen számolunk be.

A tanítóképző-intézet.

Kedves, finom hangulattal kezdődött az ünnep, szép, megkapó ének, melyet az ifjuság énekelte a legapróbb részletekre is kiterjedő nütanszirozással. Aztán Bagócki Sándor, egy bájos, pici gyermek, meglepő értelemmel és megértéssel szavalta Erdélyi Zoltán: Kössetek koszorut című poétikus versét. Nyilasy Károly IV. o. tanítónövendék tartalmas, eszmékben gazdag emlékbeszédet mondott, megemlékezve a szabadság dicső napjairól és koszorus hőseiről. Farkas Imrének megrázó hatása melo-

H I R L A P

Szemző Gyula főispán
installációjának kétéves évfordulója.

Baja, 1912 március hó 16.

Ma van két éve, hogy a városháza közgyűléstermében a főispán ajakáról érces hangon hangzott el az az ígérete, hogy mindenben a városunk érdekeit fogja ezentul szem előtt tartani s hogy tőle telhetőleg mindig Baja fejlődéséért fog küzdeni. Tárnyilagos szemmel nézve át az elmúlt két éven, mindenkinek el kell ismernie, hogy Szemző Gyula főispán ígéretéhez valóban konzekvens volt. Meggyőződésből fakadó szavainak súlyát az installáció óta szinte páratlan köteleességtudással éri s mindig kész a város érdekeiért sikraszálni. Azon speciális bajai körülmény, amely szerint minden vágyunk, akaratumk és reményünk kulforrásává állandóan a főispán személyét tesszük, eltérően más városoktól, ahol a főispánság igazán csakis exponált, hatalmi áliás, Szemző Gyula főispánra is hatalmas terheket rótt. Mindenben és mindig a főispán befolyására, segítségére támaszkodunk s ha valaki valóban lelkiismeretes buzgalommal felel meg a hozzája fűzött várakozásoknak, Szemző Gyula kétségtelenül ilyen agilitású főispán. Két év minden közizgatás életében hosszú idő, s a bajai viszonyok között a legnagyobb főispáni energia szinte természetesen kifárad a reá bízott rengeteg feladat teljesítése közben, s mégis örömmel konstatalhatjuk, hogy Szemző Gyula ma épp oly fáradhatatlan amint két év előtt volt. S ha nemsikerül is mindig megvalósítania és kivívnia azt, ami Bajának érdeke s amit ő is szeretne, sohasem mulik rajta. Szemző főispán abszolult uriember, akit saját ígérete mindenekelőtt köt s aki Baját saját városának tekintve, mindenképpen előnyösebb fejlődési stádiumba szeretné juttatni.

Ma, a második évforduló alkalmával jól esik megnyugodva látnunk, hogy Baja nem családott Szemző főispánban s ez az eddigi két év biztos garanciája most már a főispán további, mindig a város érdekeiben történendő ténykedésének. Szemző Gyula is nyugodtan tekinthet vissza két évi főispánságára s nyugodtan élvezheti azt a jó érzést, amelyet a köteleességek lelkiismeretes elvégzése képes egyedül megadni. Az évforduló alkalmából a bajai nemzeti munkapárt Elnöksége a párt nevében városunk főispánját tegnap sürgönyileg üdvözölte.

— **Esküvő.** Moczár Gyula hadnagy tegnap délután 5 óraker esküdtött örök hűséget Halász Rizának, Halász Károly tábornok leányának.

— **Áthelyezés.** Kolos Aladárné, bajai postatávirada kiadót a postaigazgatóság saját kérelmére Szabadkára helyezte át ugyan-e minőségben. Helyébe Bajára Patzák Gusztávnét helyezte át az igazgatóság Bácsopolyáról.

— **Bajai író sikere.** A debreceni Csokonai kör vigjáték pályázatán Fodor Károly bajai újságíró kollégánk, a Bajai Független Újság szerkesztője is részt vett a „Serencsevadászok” c. satirájával. A bíráló bizottság a 25 beérkezett pályamű közül Géczy Istvánnak, sok jó és rossz dráma szerzőjének ítélte oda az 1000 koronás jutalmat, míg négyet, közöttük Fodor serencse vadászokját megdicsért. Fodor satirája főleg kitűnő, karakterisztikus jellemzéseivel, a kisvárosi életviszonyok pompás ellesésével s könnyed párbeszédeivel érdemelte meg a vidéki irodalmi társaságok egyik legkiválóbbja bíráló bizottságának dicséretét.

— **Adomány.** A bajai 48/49. aggastyán honvédek részére Kadas Katus és Margit, Mátyay Jolánka urhölgyek, ugy Stráhl István és Juhász János 1—1 doboz szivarvéget adományoztak, mely szives adományaikért hálás köszönetet mond a segélyző-bizottság.

— **Ismeretterjesztő előadás.** A főgimnáziumi ismeretterjesztő előadások folyamán ma délután Lulay Simon tanár tart vetített képekkel kísért előadást. Egy óra Pompeji romjai között címen. A gyönyörű vetített képek bizonyára méltóan fogják az előadó tanár élvezetes felolvasásához simuli. A közönség figyelmét felhívjuk a rendkívül érdekesnek ígérkező előadásra, amelynek tárgya elmúlt korok még romjaiban is impozáns dicsőségét s pompázóságát idézi majd elénk.

— **Zálogházat kedvelő himzönő.** A csendőrség feljelentette Lublánovits Jánosné, Juhász Agnes himzönőt, hogy több bajai úri-nőtől értékes fehéreműt vállalt el himzésre s ezeket ahelyett, hogy elkészítette volna, igen praktikus módon értékesítve, zálogházba vitte. A feljelentésre egész halom zálogcéduia tanuskodott a himzönő élelmessége mellett, amelynek azonban most kellemetlen következményeit fogja látni.

— **Szt. Vince Egyesület megalakulása.** Az elmúlt szombatn a Legényegyletben szépszámú érdeklődő közönség jelenlétében alakult meg a bajai Szt. Vince Jótékonycélu Egyesület dr. Kiss Albin főgimnáziumi tanár és a nemesszivűségéről ismert Pollermann Bertalané urnó elnöksége alatt. Az új jótékonycélu egyesület köteleességének ismeri a szegénysorsukat valláskülönbőség nélkül támogatni, vigasztalni, s megedzeni az életharcrá. Az egyesület tagjai lakásukban felkeresik a szegényeket s szükség esetén ellátják őket tüzelővel s ruhával stb. Nemes áldozatokra kész városunkban bizonyára szimpatiaival fogadják majd az új egyesületet.

— **Az Ipartestület költségvetése.** A bajai Ipartestület elmúlt évének mérlege a következő: Bevétel 897443 k, kiadás 691541 k, maradvány 205902 k. Vagyon kimutatása: Összes cselekvő vagyon 4325008 k, teher 1270645 k. Összes vagyon: 3044363 k. Az idei évre szóló költségelőirányzatot pedig a következőképen alakult: előirányzott bevételek 927472 k, előirányzott kiadások 692625 k, előirányzott bevételi maradvány 234546 kor.

— **A rendőrség figyelmébe.** Ujból felhívjuk a rendőrség figyelmét a Szt. Antal és a Szarvas Gábor u. sarkán lévő magtár ereszének veszélyes állapotára. Az eresznél a vakolat ugyanis annyira össze-vissza repedezett, hogy a legkisebb szélre is nagy darabokban hull alá.

— **Rozstolvaj szövetkezet.** Swartz József bajai gabonakereskedő feljelentést tett a csendőrségnél, hogy amikor a szegedi uton lévő magtárjából a Sugovicán veszteglő hajójára nagy mennyiségű rozstot szállított, ismeretlen tettesek mintegy negyven métermázsát elloptak. A csendőrség a tolvajokat Gyurkity Antal, Gilian József, Kulisits Istvan, Kacz Sándor, Grünfelder János fuvarosok személyében nyomozta ki. A szövetkezet tagjainak egyhangu vallomása szerint nagyfokú pénzhiány birta őket a lopásra.

— **A legényegylet** az udvari bál című énekes bohózatot ma, vasárnap délután fél 6 óraker megismétli. Személyek: László Károly, Hajósovits Karolin, Gardalits Olga, Nemes Irma, Wernqerger Lajos, Bosnyák Ilonka, Szegfü István és Burger Aurél.

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges. 1432

— **Vérszegénység,** étvágytalanság, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint felnőttek, sápkóros fiatal leányok erősítésére a legkitűnőbb készítmény a Krieger féle „Tokai china-vasbor”. Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Kis üveg 320 K, nagy üveg 6 K a gyógyítárakban. Postán küldi utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után Krieger gyógyszerház Budapest, Kálmán-tér.

drámáját Molter Frigyes III. o. tan. növendék bámulatos készütséggel és kibontakozott lendülettel prezentálta és hatásos szavalata művészi harmoniába olvadt Bárdy Lajos III. o. t. növ. merész plaszticitással megjátszott zongorajátékával. A dalárda a Talpra magyar-t énekelte mély átérzéssel, közvetlenséggel. Végül a Marseillaiset a teljes zenekar játszotta tüzzel, lelkesedéssel és főképp virtuszitással.

Az ipartestületi ünnepély uvertürje a Himnusz volt, melyet a dalárda Wilhelm Károly mesteri vezetése mellett énekel nagyszerű fokozással. Ezután dr. Boróczy Kálmán tartotta meg színes, eleven stílusú megírt mély értelmű, okos és temperamentumos emlékbeszédét a nagy idők, nagy emberei fölött. Boróczy dr. hatásos beszéde után újra gyönyörködött a nagyszámú hallgatóság Molter Frigyes tan. növ. csodálatos szavaló-tehetségében. Melodramát interpretált, pompás, csillogó összhangban Jós Gy., Stojkovits és Molnár L. tökéletes zongora és cimbalom kíséretével. Urhegyi Jenőnek ez alkalomra irt kedves, hatásos színművében, amely ment az obligát hazafias frázisoktól Veres Ilona kedves humorral, Gardalits Olga bájos naivitással játszottak és sok-sok tapsot aratva, méltán megérdemelték a szép virágcsokrokat, amit művészi játékuikért nyújtottak át nekik. László Károly raffiniált és eleven humorával, mely sohasem sülyed a burleszk alantas nivójához, most is, mint mindig művészi öntudatossággal reprodukálta hálás szerepét. Az ünnepély a szózat hatásos elneklésével végződött.

A főgimnázium.

A megnyitó ünnepi beszédet Tordai Ányos dr. tartotta. A tanári karnak ez az igen képzett és nagy tudású tagja új oldaláról mutatta be magát. Eddig csak irodalmi dolgozatait olvastuk és hallgattuk és most kiváló rétori tehetségéről tett tanubizonyosságot. Tartalmas, hazafias hévtől duzzadt beszéde magával ragadta az előkelő hallgatóságot. Godard klaszikus szépségű kompozícióját hatásosan juttatta érvényre Wagner Sándor VI. o. t., akinek nagyszerű hegedűjátékát Tury Tibor kísérte pompás készséggel. Bán Lajos VIII. o. t. Szabolcskának versét szavalta mély átérzéssel és hazafias lendülettel.

Ezután Ézsi László VIII. o. t. adta elő eredeti fölfogással és folyékony stílussal megírt pályanyertes dolgozatát. Az ünnepélyen Koch Jakab vezetése alatt jelenvolt agg honvédek meghatva hallgatták végig a küzdelmes idők apoteozisát, majd Koch néhány meleg szó kíséretében adta át Ézsinek a jutalmat. Hárs György V. o. t. közvetlenül, poétikus vevvel és harmatos színpompával szavalta Radó Antal szép költeményét.

A zene- és énekszámok megválasztása Nagy Vazul tanár finom ízlése vall, aki nagy körültekintéssel, fáradságot nem kimélve vezette a próbákat, hogy minél tökéletesebbet nyujson. Szép, megérdemelt sikere volt a zene- és énekszámoknak, ami egyedül neki köszönhető.

Kaszinó és Polgári Olvasóegylet

Fehérváry Dezső dr. a Polgári Olvasó egyletben, Scherer Sándor képzőintézeti igazgató és Tománovits György a Casinóban és Stekler Sándor polg. isk. tánár az izr. hitközségi iskolában tartottak magas szárnyalású, nagy és alapos tudással párosult ünnepi beszédet, amelyek méltóan zárták be a szabadság dicső napjairól tartott kegyeletes megemlékezést.

Akantusz.

— A szénbányás-sztrájk a német és osztrák bányákban, a magyarországi gyárak és mindenféle iparvállalatokban üzembiztos idézhet elő. E veszély elkerülése céljából nagyobb készlet beszerzése elsőrendű kötelesség. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét Sugár Vilmos szénnagykereskedő mai hirdetésére.

— Modern fényképezés című szakkönyv hasznos segítőtársa úgy a kezdő, mint a haladó amatőrnek a fényképezés terén. Fölkarolja az egyszerű eljárásokon kívül az ozobrom, pigment stb. nyomást is, melyekkel kis fáradsággal a legművészebb képek érhetőek el. A könyv végén perforált vignetták vannak az összes oldatok felírásaival. Ára K 1'80, utánvéttel 2'15. Megrendelhető a szerzőnél Leopold Kornél Budapest, Erzsébet-körút 41.

— Polgár Sándor orvosi műszer, kötszer- és sérvkötőgyára, mely 20 év óta fennáll a legjobb hírnévnek örvendő cég, ahol minden a szakmába vágó cikket nemcsak legjutányosabb áron, hanem a kor legújabb vívmányai szerint legteljesebben elkészítve lehet kapni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest VII. Erzsébet-körút 50 szám. (Csak megadandó, miely tárgy szükségeltetik.

IRODALOM.

Zola: Pascal orvos,

Az Athenaeum Könyvtár, melynek első kötetei méltán keltettek szenzációt az olvasóközönség minden rétegében. most negyedik kötetével jelenik meg. E kötet címe: Pascal orvos. Zola ebbe a regényébe egész művészetét, egész lelkét és tehetségét belefektette. Az életnek, a szerelemnek hatalmas himnusza. Pszichológiája mély, meséje kerek, jellemei bámulatosan biztos rajzok. Az ősz Pascalnak és unokahúgának az okos, erős fejű, fiatal Clotildnak, fejlődő szerelmének megrajzolásában a legizgatott írói problémák egyikét oldotta meg Zola. A magyar kiadás értékét nagyon emeli, hogy fordítása az eredetinek nyelvbéli szépségeit és előadásának nagy kvalitásait és hatalmát is visszatükrözteti. Zola Pascalját különben felesleges magasztalni. Remek volta átment a köztudatba. Ami az olvasót elsősorban meg fogja lepni, az megint a kötet gyönyörű kiállítása, diszes kötése, művészi illusztrációval ékes borítékklapja és mindezek mellett rendkívüli olcsósága. A vastkos, de a mellett könnyű és könnyen kezelhető, finom papirosu és finom nyomású kötet ára 1 korona 90 fillér.

A Teozófia 3. ik száma az eddiginél is elevenebb és gazdagabb tartalommal jelent meg. Figyelmet érdemel a kiváló teozófiai író A. Besant bevezető cikke, melyben a spirituális élet lehetőségét fejtegeti mindnyájunk számára, foglalkozásra, társadalmi állásra való tekintet nélkül. Utána következik a karmáról szóló gyönyörű buddhista rege második része. Polák Gaston tartalmas cikke a reinkarnációról. H. P. Blavatskynak Körösi Csoma Sándorra vonatkozó jegyzete, könyvismertetés, továbbá a Teozófiai Társulatban tartandó előadások programja zárják a márciusi számot. A Teozófiai Társulatban tartandó előadások programja zárják a márciusi számot. A Teozófia előfizetési ára egy évre 6 korona, fél évre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Ferenciek-tere 4.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

5500/1912. kig. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék folyó 1912. évi február hó 12 én 4077/urb. 1912. szám alatt kelt végzésével megküldötte előbb Allaga Ottó utóbb Boros József által képviselt Huber József és érdektársainak a bácsvaskuti urbéres közlegelő egy részének egyenkénti felosztása ügyében 1912. évi január hó 30-án 45/urb. 1911. szám alatt a m. kir. Kuria által hozott harmadfoku ítéletet.

Miről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek hogy ezen ítélet Baja város közigazgatási kiadóhivatalában (emelet 7 számú szoba) folyó évi március hó végéig bezárólag a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthező. Baja, 1912. március 12-én tartott tanácsülésből.

Polgármester helyett.

Erdélyi
főjegyző.

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
természetes forrásvíz
SAVANYUVIZ

A dupla erejtése

húgyhomoknál és
hólyaghurutnál,
mint a húgsavat
megkötő szer.

1879-1912.

KELETI J.

budapesti cég (IV., Koronaherceg-utca 17. sz.)
orvos sebészeti műszerek és kötszerek gyára

ez idén fennállásának 34. évfordulóját.

A cég ezalkalommal egy a maga nemében páratlan

duo, ábrás jubileumi árjegyzéket

bocsát ki, amely ezen szakmában minden tudni-való, legmodernebb újdonságot tartalmaz, szakszerűen rendezve és megmagyarázva és megvehető bárkinek — kívánatra — **Ingyen és bérmentve** küld. — A cég főcikkei és specialitásai:

Hygiénial gummiáruk. — Cs. és k. szab. sérvkötők. — Testegyenestítő gépek. — Műkezek és műlábak. — Műfűzők, haskötők, mellfűzők, melltartók, hátégyenesítők. — Gummi-görcsérharisnyák. — Gyógyvillanykészülékek. — Betegtoló kocskák és szoba-úrszék. — Betegápolási és a beteg kényelméhez szükséges legújabb kozmetikai-, utazási-, masszázs- és manúre-cikkek. 1487

Üzleti elvei: Gyors és pontos kiszolgálás, szakszerű elintézés, jutányos gyári árak, legteljesebb hazai ipar!

Polgár-féle sérvkötők

m. kir. szabadalmazott

Haskötők
Műláb és műkez
Irrigator-fecskendő
Diana-öv (havi-baj elleni kötők)
Suspensorium (heretartók)
Egyenestartók
Gummiharisnyák
Kötszerek és Betegápolási tárgyak

Valódi francia

ÖVSEBÉK

legkiválóbb párisi gyártmány

POLGÁR SÁNDOR orvosi műszer és kötszergyárosnál

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 50.

Kérje ingyen képes árjegyzékem a kívánt tárgy megnevezésével. — Ezen hirdetés be- küldése esetén 10% eng. a Bajai Hirlap olv.

Brády-féle Gyomor-cseppek

ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 évtized óta úgy beváltak hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólrhetetlenül jóhatása van emésztési zavaroknál azután páratlan gyomorrontás, gyomorfégés székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerertárban. Egy nagy üveg K 1'80, kis üveg 90 fillér, 6 üveget K 5'40, 3 nagy üveget 4'80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerertára a Magyar királyhoz
Bécs I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a rózsaszínű karton csomagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot. 1405a

SZÉN

gőzmalomok, cukor-, szesz- és téglagyárak

EFCO

(porosz köszöntégla)

cséplőgépek és uradalmak részére bármely vasuti és hajóállomásra legjutányosabb **bánya-áron** beszerezhető

SUGÁR

VILMOSNÁL BUDAPEST
X. kerület, Kőbányai-ut 4.

Telefon-interurban 2-59.

1435

Egy vagy két fiatalember
kosztra és lakásra
felvétetik.
Cim a kiadóhivatalban.

SZALVATORSÖR.

Tudatjuk a n. é. sörfogyasztó közönség-
gel, hogy a folyó évi

SZALVATORSÖR idényben
az általunk képviselt

»Müncheni Paulaner Serfözde Szalvator-
sörgyár« Szalvatorsöre Baján hordóban
kimérve Preimayer Pál vendéglőjében,
mig palackban Zweig Mór és Deutsch
Mátyás kávéházaikban és ifj. Cserba
György üzletében kerül eladás alá.
Teljes tisztelettel

FRANK SÁNDOR ÉS FIA, SZABADKA

a Szalvatorsörgyár délmagyarországi főraktárosa.

A szezon tart február 21-től április 1-ig.

Elsőrangú minőségű égetett
darabos mész

kapható

KRAUSZ JAKAB

mészgyárából **PÉCS**, Rákóczi-ut 33.

Telefon 4-60.

1428

Milliók

használgák

köhögés, hurut,
rekedtség, elnyálkásodás és
szamárköhögés ellen a

Kaiser-féle
Mell-Karamellák

a „3 fenyővel” 1402

6050 közjegyzőileg hite-
lesített bizonyít-
vány orvosoktól és
magánosoktól. — Csomagja 30
fillér. Doboza 60 fillér. —

Kapható minden gyógy-
szertárban és drogériában.

Gutman testvérek

köszénbányái

BUDAPEST, V. Mérleg-u. 8.

(1912. május 1 étől: V., Béla-utca 6. sz.)

Elsőrendű porosz darab-, kocka-
és diószén,
szoba és konyhafűtésre.

Ostrau-dombraui darab-, kocka-,
dió- és aknaszén
gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrai mosott, finom és durvaszemű
kovácsszén

Drankovai szén, ipari célokra
szállítva.

Ostrau-dombrai pirszén,
öntőde és szivógázmotor célokra.

Ostrai köszén — brikett,

3 kgrmos db-okban, lokomobil és stabil-
gépek fűtéséhez, minden vasut és hajó-
állomásra szállítva.

1439

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótleka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél,
..... oszónál és meghűléseknél. ....

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél. Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Árany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors, biztos hatásuak

EGGER
mellpasztillái

az étvagyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 K. Próbadozoz 50 fillér.
Fő és szétküldési raktár:

NÁDOR GYÓGYSZERTÁR
Budapest, IV. Váci-körut 17.

Baján: Gyarmati Emil. Hübner László,
dr. Makray László. dr. Stauróczky L.
gyógyszertáraikban.

Éljen!

EGGER mellpasztillái
csakhamar
meggyógyított

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkedveltségű

pécsi tettyei kristálytisztá üdítő és borvizet itták,

mely nemcsak a legolcsóbb, hanem a legkellemesebb izü asztali viz. — Óvszer fertőző betegségek ellen.

Főraktár: ifj. Cserba György fűszerüzletében.

Ára palackosérével: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér. — 1 1/2 liter 32 fillér.

1362

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorba-
sok, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűviz

Az elrontott gyom-
rot 2-3 óra alatt
teljesen rendbe-
hozza.

Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Baján és vidéken minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

1361

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú